

Nieuwsbrief

Monumenten in Ooststellingwerf

2022

nr **2**

Voorwoord

Hierbij ontvangt u een tweede nieuwsbrief over de monumenten in de gemeente Ooststellingwerf. U ontvangt deze nieuwsbrief van ons, de monumentenambassadeurs van Ooststellingwerf. We maken deze nieuwsbrief om u als eigenaar van een monument op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in de gemeente.

Het is onze bedoeling om deze nieuwsbrief 3 of 4 keer per jaar te versturen. Dat blijven we niet per post doen, omdat dit extra tijd en geld kost. Deze nieuwsbrief zal daarom per e-mail worden voortgezet. Veel mensen die de eerste papieren versie ontvingen, hebben inmiddels hun e-mailadres doorgegeven. Wilt u ook deze nieuwsbrief blijven lezen? Stuur dan een e-mail aan infomonumentenoooststellingwerf@gmail.com en vermeld daarin ook het adres van uw monument. Toch liever een papieren versie ontvangen? Neem dan ook even contact met ons op. Wij kijken dan of het mogelijk is om toch wat papieren exemplaren te maken van de volgende nieuwsbrieven.

Heeft u vragen en/of opmerkingen over de nieuwsbrief? Neem gerust contact op met één van de monumentenambassadeurs! Onderaan deze nieuwsbrief ziet u wie wij zijn en hoe u ons kunt bereiken.

Wij wensen u veel leesplezier!

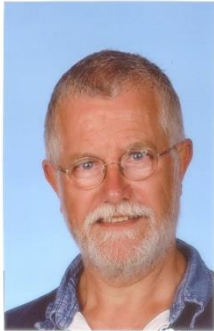
De Ambassadeurs van gemeente Ooststellingwerf.

In deze nieuwsbrief...

- In deze editie van onze nieuwsbrief stelt monumentenambassadeur Maarten Jeronimus zich aan u voor.
- Ook Gijlke Dros vertelt wie ze is en wat ze als projectleider doet en betekent voor de Open Monumentendag van 11 september 2022.
- In deze nieuwsbrief leest u ook over een informatieavond die op donderdag 12 mei 2022 in het gemeentehuis in Oosterwolde zal plaatsvinden. Deze avond heeft als thema: duurzame monumenten.
- Mocht u nog nooit over het Dokter Poolbosje in Makkinga gehoord hebben... na het lezen van deze nieuwsbrief weet u er alles van!
- Monumentenambassadeur Johan Hoeksma vertelt over de restauratie van zijn monumentale woning in Appelscha en hoe de gemeente Ooststellingwerf daarbij heeft geholpen.

Even voorstellen

In elke editie van de nieuwsbrief stelt een van de monumentenambassadeurs zich kort aan u voor. Deze keer is dat **Maarten Jeronimus**.

Mijn naam Maarten Jeronimus is van Zeeuwse oorsprong. Maar door emigratie begin 20^e eeuw van mijn grootouders naar de Gelderse Achterhoek, ben ik in het dorpje Almen opgegroeid. Jeronimus = Jeroenimus (1811) en daarvoor Jeroense. Bij zeer oude Zeeuwse boeren was het nog een bekende klank, als het om graanhandel op de Zeeuwse eilanden en in Vlaanderen gaat. Door relatie met een Friese dame ben ik in Fryslân terecht gekomen en Fries geworden in 1978. Het veenarbeidershuisje, waar wij sinds 1985 in wonen, is gebouwd in de late 19^e eeuw. Voor ons een monument vanwege de liefde op het eerste gezicht. Maar staat niet in het monumentenregister en zal daar ook niet in komen.

Door mijn activiteiten als pensionado voor Dorpsbelang Fochteloo: project Daglicht (2016), project Dorpsgids (2017), project Ontsluiting Werkkampen Fochteloo (2018-2019) en vooral project Historische-Route.nl (2020-2022), kwam René Westerveld (Stedenbouwkundig beleidsadviseur binnen de gemeente Ooststellingwerf) op mijn pad. En bij het laatste project Johan Hoeksma (eigenaar monument Tjoemboeloeit in Appelscha). René vroeg mij, Johan enthousiasmeerde. Zo werd ik onontkoombaar monumentenambassadeur zonder een geregistreerd monument. U kunt mij bereiken op 06 206 75 755.

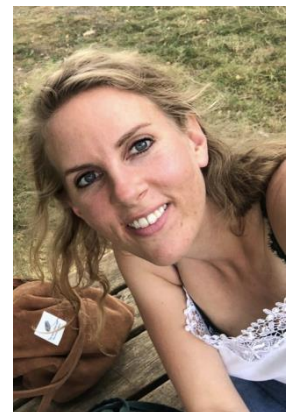

Wie werken er bij de gemeente aan monumenten en erfgoed?

Bij (of voor) de gemeente werkt een aantal mensen aan behoud, herstel en uitbreiding van monumentaal erfgoed en het zichtbaar maken daarvan. Ook de mensen van de gemeente stellen zich in de eerste nieuwsbrieven kort aan u voor. Deze keer is dat **Gjilke Dros**.

Mijn naam is Gjilke Dros en ik ben de projectleider voor Open Monumentendag. Eén van de activiteiten die bijdraagt aan de bekendheid van cultureel erfgoed in de gemeente.

Ik ben vanaf het begin betrokken bij Open Monumentendag. Het eerste jaar als deelnemer en de jaren erna als projectleider. Ik heb een voorliefde voor oude huizen, gebouwen en kerken. De authentieke elementen, en zeker ook de verhalen van de panden blijven me boeien. Als projectleider heb ik veel contact met de deelnemers.

Het is mooi om te zien dat er ieder jaar weer een aantal nieuwe deelnemers bij komen. Zo houden we het aanbod gevarieerd en maken we ieder jaar weer een mooi programma voor Open Monumentendag!

Dit jaar is Open Monumentendag op zondag 11 september 2022 in de Gemeente Ooststellingwerf. U krijgt hierover binnenkort bericht. Uw monument openstellen voor publiek betekent niet automatisch dat bezoekers daadwerkelijk in uw huis komen. Ik kijk graag samen met u naar welke vorm van deelname het beste past. Wie weet tot ziens!

Themabijeenkomst duurzame monumenten

Op donderdag 12 mei 2022 organiseren wij samen met de gemeente een bijeenkomst over het thema 'duurzame monumenten'. Centraal in dit thema staat de vraag hoe monumentale panden verduurzaamd kunnen worden. Hoe kunnen ze bijvoorbeeld geïsoleerd worden? Of, wat zijn de mogelijkheden voor zonnepanelen? En waar is daarover nu goede informatie te vinden?

Datum: Donderdag 12 mei 2022

Tijd: 19:00 uur tot 22:00 uur

Plaats: Gemeentehuis Ooststellingwerf
't Oost 11 te Oosterwolde

U bent van harte uitgenodigd om deel te nemen aan de bijeenkomst!

Het Dokter Poolbosje in Makkinga

Vorige maand ben ik voor de eerste keer in de vijftien jaar dat ik in Elsloo woon in het Dokter Poolbosje in Makkinga geweest. De onopvallende toegang tot het bosje ligt naast naturistencamping Kuinderloo aan de Middelburen, maar staat niet als zodanig aangegeven en dat is jammer.

Het bosje, dat alleen lopend via een pad te bereiken is, werd waarschijnlijk zo'n 100 jaar geleden op initiatief van toenmalig huisarts Onno Jan Pool toegankelijk gemaakt. Midden in het

bosje ligt een fraaie ronde vijver. 'De Viever' zoals ze die in Makkinga noemen. Rond 1950 is het bosje via een legaat eigendom van Plaatselijk Belang Makkinga geworden.

Dokter Onno Jan Pool woonde van 1923 tot 1930 aan de Lyclamaweg in 'huisartsenvilla' Villa Nova. Een schok ging door het dorp Makkinga toen Dokter Pool op zaterdag 29 maart 1930 op 35-jarige leeftijd door een noodlottig ongeval met zijn Harley Davidson in Oldeberkoop om het leven kwam.

Na zijn dood werd in het bosje, dat in de volksmond toen al het Dokter Pool Bosje heette, aan de rand van de vijver een in halfsteens verband gemetseld bankje met een natuurstenen gedenkplaat geplaatst. Met dit bankje wordt de nagedachtenis aan dokter Pool levend gehouden. In 1969 kreeg het Dokter Poolbosje een opknapbeurt. Bij de heropening was o.a. Burgemeester Oosterwijk aanwezig.

Het bankje is op dit moment een zogenaamd *Potentieel Gemeentelijk Monument*. Het is licht beschadigd en verdient het om gerestaureerd te worden. Ook het bos zelf kan wel een opknapbeurt gebruiken en een toegangsbord aan de Middelburen zou niet misstaan.

Nog nooit in het Dokter Pool Bosje geweest? Pak dit voorjaar op een mooie dag een keer de fiets en ga zelf eens een kijkje nemen. Het is de moeite waard!

Aad Oudshoorn, monumentenambassadeur

Restauratie en reparatie

De brug en sluis Stokerverlaat in Appelscha werden in 2019 gerestaureerd. Door deze werkzaamheden ontstond in zeer korte tijd schade aan de muren van een oude woning met schuur. Dat pand staat bekend als "Tjoemboeloett". De alarmbellen rinkelden. Vooraf aan de werkzaamheden waren goede afspraken gemaakt met de provincie en aannemer. Het werk zou trillingsarm worden uitgevoerd. Toch bleek dat de werkzaamheden schade gaven aan het historische pand. Er ontstonden scheuren in de muren en voegen kwamen los.

Oorzaak en gevolg

In 2015 waren alle scheuren en voegen gerestaureerd. En daar waar nodig waren de muren voorzien van renovatie spouwankers.

Toen tijdens de vervanging van de brug opeens de scheuren in overmaat terugkwamen heeft nader onderzoek plaatsgevonden. Bouwbedrijf Doornenbal kwam al snel tot het vermoeden dat de snelheid waarmee de scheuren zich opnieuw openbaarden een andere oorzaak hadden dan alleen de trillingen door de brug- en sluiswerkzaamheden.

Een extern gespecialiseerd bureau in gevelherstel bevestigde dit vermoeden. Wat bleek: de volledig ingemetselde muurankers (zogenaamde blindankers) brachten door corrosie ('roesten') de gemetselde muren onder spanning. Door deze spanning in combinatie met de trillingen ontstond er in korte tijd opnieuw schade.

Nadat beoordeling had plaatsgevonden van de constructieve impact (in welke mate waren de roestende blindankers nog sterk genoeg om hun functie te vervullen) en de werkzaamheden aan de aan de brug en sluis afgerond waren is overgegaan tot herstel.

Dit herstel bestond in dit geval uit het blootleggen van het blindanker, het verwijderen van de roest, het aanbrengen van conservering tegen toekomstige roest, het terug in metselen van de verwijderde stenen in de buitenmuur en opnieuw aanbrengen van de voegen.

Voor het herstel is bij de gemeente monumentensubsidie gevraagd. Normaal moet bij een aanvraag daarvoor een offerte worden ingediend. Maar bij deze herstelwerkzaamheden kon niet vooraf offerte worden verstrekt. Daarom is in goed overleg met de gemeente op basis van een eerste kosteninschatting subsidie verleend. Daarna is het definitieve subsidiebedrag bepaald aan de hand van de definitieve rekeningen. Voor informatie over de subsidiemogelijkheden: www.ooststellingwerf.nl/monument-subsidie.

Johan Hoeksma, monumentenambassadeur

Contact

Wilt u contact opnemen over een onderwerp uit de nieuwsbrief, of heeft u zelf een leuk onderwerp? We komen graag met u in contact!

Onze telefoonnummers staan bij de foto's. Of stuur een mailtje naar infomonumentenoooststellingwerf@gmail.com.

Een bericht per post sturen naar het gemeentehuis kan ook.

Gemeentehuis Ooststellingwerf
T.a.v. Ruben Roemeling
't Oost 11
8431 LE Oosterwolde

Johan Hoeksma

Appelscha
06 10964937

Maarten Jeronimus

Fochteloo
06 20675755

Aad Oudshoorn

Elsloo

06 15440547

Remco en Anneke Hageman

Oosterwolde

06 54303695 (Remco)

06 54303694 (Anneke)

De monumentenambassadeurs maken deze nieuwsbrief samen met:

